

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÜZV. DR. KISS PÁLNÉ.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN

Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20 f

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:

Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40

Románia hadat Olaszország hadat üzent Németországnak

Berlin, aug. 28.

Bekövetkezett!!! Nem az amitől féltünk, hanem az amit biztosan tudtunk. Románia kétszínű gazsága nem hagyott egyetlen okos s józanul gondolkodó embert sem kétségben. Tudtuk, hogy az oláh gazság ellenünk fordulni mihelyt azt hiszi, hogy úgy mint Bulgáriával tette, vértelenül bevonhat s hódíthat.

Nem! a román gazember csalódott. Az oláh gazság ezúttal rosszul számított. A torkába fojtuk a gazságát. Erre a gazságra mi jól elkészültünk: Viharodtelt hős katonáink várják a gaz ruszinyokat. Mert csak gazok és hitványok. Minden ellenségünk méltó ellenség az orosz, a szerb, a francia és angol, a caragore csak az olasz és az oláh a méltatlan hitvány rongy ellenség.

Hogy is mondta Károlyi gróf az ellenzék neves vezére „Erdélyben és a magyar határon nem emberek, hanem tigrisek fognak harcolni.

Igaz volt.. Elkészült tigrisek fognak harcolni. Akik inkább egytől egyig elvesznek, de míg élnek

addig oláh gazember magyar földre nem teszi a lábát.

Magyarok! E nagy nehéz s súlyos időben legyünk méltók hős fiainkhoz s a magyar névhez. Ne csüggedjünk! Ne járjunk kétségbeesett arcokkal, hanem s biztos nyőzelem bódog tudatával. Avval a tudattal, hogy végre lessamoznakunk, emez ellenségeinket s végre a gaz oláhokat is megtanítjuk magyar becsületre.

Makóiak, pedig nyugodtan legyünk! A gondviselés keze minden hadszíntérről messze helyezte Makót. Hatóságaink bölcsessége bölcsessége éppugy mint e'dig, ugy ezután is gondoskodni fog arról, hogy Makón és Csanádme gyében minden rendben menjen.

Ne üljünk fel a rémhír terjesztőknek. Csapán azokat a híreket higyjú, amelyeket a felelős újságok közölnek. A rémhírek terjesztői ellen egyébként a rendőrség szigoruan fog eljárni.

A román hadüzeneerről a „Makói Független Újság” a következő sürgönyjelentést kapta a miniszterelnökségi sajtóirodától:

Budapest, augusztus 28.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből augusztus 28-án: Tegnap éjszaka a román királyi követ megjelent a külügyminiszteriumban, hogy jegyzéket nyújtson át, mely szerint Románia aug. 27-ikén este 9 órától fogva Ausztria-Magyarországgal hadiállapotban levőnek tekinti magát.

Berlin, augusztus 28.

A román kormány tegnap este Ausztria-Magyarországnak hadat üzent. A szövetségtanács azonnal ülésre hivatott össze.

Wolff-ügynökség jelenti:

Az olasz királyi kormány a svájci kormány közvetítésével közölte a császári kormánnyal, hogy e hó 28-tól kezdve Németországgal hadiállapotban levőnek tekinti magát.

A Román határon megkezdődtek az ellenségeskedések

Budapest, aug. 28

Keleti hadszíntér:

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregarcvonala Magyarországon délkeleti és keleti határban tegnap este új ellenségünk Románia orvul támadva határőrseinkkel az első lövéseket váltotta. A Vörös toronyi szorosnál és a Brassóó délnyugatra és délre fekvő szorosokban ma reggel mindkét részről harcba keveredtek az előcsapatok és katonáink beszállították az első Román hadifoglyokat, a Kárpátokban a Kopul hegytől északnyugatra ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertünk egy erős orosz támadást is. Mariampóól északra teli és balixerrel vesződött oroszoknak egy tegnap esti végrehajtott előre oretét mindenütt visszavertük részben ellentámadással is sok oroszt fogtunk el Hindenburg vezértábornagy hadseregarcvonala. Tereljanski vezéresredes hadserege egy orosz támadási kísérletet megbiusított egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Cavriolon tegnap újra heves harc folyt, miután ellenségnek egy támadása már tüzerseink tüzeben megbiusult, este egy olasz osztag erős tüzersegi támogatással behatoltak a hegyesúcson levő állásainkba. Ma reggel ellentámadásuk kiűzte az ellenséget. Tengermeielléki arcvonalon a Monte San Michele és Novarac vidéke az olasz tüzersegg élénk tüze alatt állott.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Höfer, altábornagy.

Berlin, aug. 28.

Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Somme területen nyugati ellenfeleink este és éjjel jelentékeny erőik harcbevételével bőséges tüzersegi előkészítés után újlag erőfeszítéseket tettek, hogy vonalainkat a Folyton folyótól északra áttörjék a Thipval Mouent Majores De-wallerd Giachy arcvonalai ellen több ízben az angolok a Maureas és E-ary közti alásútt ellen franciák intéztek rohamot, a támadások részben közelharc után részben ellentámadásuk

folytán megbiúsultak. Moupset majortól d Inyuzaira és a Delvillei erdőben kis árokrészen még folyik a harc, a nyugati arcvonal több részén az esti órákban a Labassei csatorna mindkét oldalán Wydran oldalán és a Maas keleti partján folyt élénk tüstevékenységtől eltekintve nem volt lényegesebb esemény.

Keleti harcok:

Hindenburg vezértábornagy arcvonala Lennwadennél egy járőr-vállalkozás, 2 tiszet és harmincket főnyi legénység foglyul ejtését eredményezte, Swiniuchtlól északkeletre a Luck ivben osztrák-magyar csapatok orosz osztagok támadásait visszaverték. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala. A Dnyesztől északra este tetemes orosz erők támadtak. Az ellenségnek kezdetben Dziejowál eléri sikereket éjjeli ellentámadásunkkal teljesen kiegyenlítettük. Odább északra Foustubba és Zawalow között támadó orosz csapatok zárótűzünkben nem tudtak rohamállásaiban kifejlődni. Kárpátokban a Kukultól északnyugatra lévő hegygerinc és Sary Wypcina ellen intézett előretöréseit visszavertük. Erdélyi román foglyokat szállítottak be.

Balkán hadszíntér:

A moglensei arcvonalon a bolgárok elfoglalták a Zborostótól délre emelkedő magaslatokat a Tshagansta—Pianinán szerb ellentámadások megbiúsultak.

Az összes olasz támadásokat visszavertük

Olasz hadszíntér:

A Cauriol ellen irányított újabb támadásokat az olaszok érzékeny veszteségei mellett visszaverték. Ugyanez a sors érte az ellenségnek a Fasanai Alpok vonalán megkísérelt összes többi előretörését is. A tenger melléki és karintiai harcokban nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER.

A bolgárok a Struma torkolata előtt

Balkán hadszíntér:

A Struma keleti partján előrenyomuló bolgár haderők a folyó torkolatához közelednek. A szerb támadások a Moglensei arcvonalon a bütykderei bolgár állások ellen kuldarot valottak.

Legfőbb hadvezetőség.

Megbiúsult átkelési kísérlet a Dünán

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy arcvonala: A Dünán megbiúsítottuk az oroszok megismételt kísérleteit, hogy Fridrichstadtól keletre és Lennwaden mellett átjussanak a folyóra. Kisi-elintől délkeletre kis német osztagok egészen a harmadik ellenséges vonalba nyomultak előre és az árkok elpusztítása után 128 fogollyal és három gépfegyverrel terv szerűen visszatértek saját állásaikba.

Legfőbb hadvezetőség.

A politika hírei

Tárgyalások az ellenzék és a kormány közt

Makó, aug. 28.

A képviselőház szünetét, amit ma megírtuk, a kormány arra akarja felhasználni, hogy elejét vegye a parlamenti helyzet további elmérgesedésének és ha van mód rá, bizonyos koncessziókkal és előkezeséggel a parlamenti tárgyalások rendjében igyekeznek helyreállítani a pártok közt eddig fennállott tregua deit.

Gróf Tisza István miniszterelnök évégből érintkezésbe fog lépni az ellenzéki pártok vezetőivel és megbeszélések során fog kiderülni, hogy lehetséges-e oly közeledés a kormány és ellenzék állás pontja között, amely parlamenti bírálatnak az eddigi keretek között való folytatását az ellenzékre nézve fölöslegessé teszi.

A meggyezési tárgyalásoknak politikai közeledés nagy jelentőségű tulajdonítanak. Ezzel van kapcsolatban gróf Tisza István miniszterelnök bécsi útja is. A miniszterelnök Bécsben tárgyalásokat fog folytatni báró Burján külügyminiszterrel, aki ellen a képviselőházi támadások éle főként irányult és kihallgatás fog megjelenni a királynál is.

Az érintkezések a kormány és az ellenzék közt a hét közepén kezdődnek meg, amikor gróf Apponyi Albert és Rakovszky István a fővárosba visszaérkeznek.

A tárgyalások lényegéről ma még csak kombinációk vannak forgalomban, így híre kelt hogy a kormány két interpellációs napot hajlandó engedélyezni, azonkívül a napirend előtti felszólalásokat és zárt üléseket is megengedi külügyi és katonai kérdések megvitatására.

Más forrás viszont azt jelenti, hogy a kormány az ellenzéki kritika érvényesülését egyéb módon is lehetővé akarja tenni.

A kormány és az ellenzék közti meggyezés kilátásaival élénken foglalkozik a bécsi sajtó is. Megállapítja, hogy a kormány és el-

lenzék közt a nézeteltérések nem a külügyi politika alapvető kérdéseire vonatkosnak, hanem a módszerre és kivételre, amellyel a azt a gyakorlatban alkalmazzák. Remélhető azonban, hogy ezek a nézeteltérések bármily fontosak is nem döntő jelentőségűek és kiegyenlíthetők.

A Neue Freie Presse az ellentéteket a gróf Tisza és gróf Andrássy fölfogása közt eltérésekre vezeti vissza. Sajnos, — írja — a két államférfiu közt kiélezedést személyes viszony épen nem könnyíti meg az annyira kívánatos megegyezést.

Oly válságos időköt élünk, hogy manapság a legkiválóbb férfiak is az ország ügyeinek vezetésében, csak elég jók. Minden osszágnak teljes egységre van ma szükség és azt csak úgy lehet elérni, ha a magyar politikáknak ez a két nagy ellentéte egyesíti minden erejét.

Kétségtelen, hogy Tisza tanácskozása Andrássyt maga után a miniszterelnök bécsi utasását és azt, hogy gróf Tisza miniszterelnök Bécsben tárgyalni fog báró Burján István külügyminiszterrel és esetleg a királynál is megjelenik kihallgatáson.

Természetes a külpolitika legaktuálisabb eseményei okoskák elősorban a bécsi konferenciákat, de ugyancsak a külpolitikai nagy események teszik fontossá a parlamenti akciókat. Az akció leginkább a külügyminiszter ellen irányulnak. A külügyminiszterrel felelősségre vonni és megbuktatni, ezt a célt hirdeti az ellenzék. Andrássyék így formulázzák a helyzetet:

— Nagyon boldog volna az ellenzék, ha minden akció nélkül nézhetné az eseményeket és felelősséget nem vállalva várná a percet amikor a lábuk sulya alatt összeomlik a mai egész rendszer. De vajon ezzel teljesítené-e kötelességét?

Ha csakugyan ez volt a kormány politikai iránya, akkor ez nem kisebb baj a mai országi fontosságú események közepét amikor egy rossz békével egész jövőket tönkre lehet tenni amikor egy rossz politika elszigetelhet és nehéz helyzetbe hozhat bennünket, mint minden politikai és hatalmi érdektől függetlenül csak kizárólag a mai külpolitikai helyzetből eredő tapintat.

Természetes, hogy gróf Andrássy Gyula gróf Apponyi Albert Rakovszky István és gróf Károlyi Mihály alkalmat keresnek és találnak is, hogy külügyminiszterhez közelálló Fremdenblatt cikkére válaszójanak és a cinikus insinuációkat visszautasítsák.

Az ellenzék a külügyminiszter lemondása után azonnal helyreállítaná a nemzeti parlamenti viszonyokat.

Kiadó hereföldek.

20 hold here

kiadó és 10 hold nemese faj fűfavesző talpon eladó. A here egy holdas vagy nagyobb parcellákban.

Tudakozódní lehet a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában

Szenzációs bank-sikkasztás Nagyszentmiklóson

A főkönyvelő lopott és Romániába akart szökni

Makó, aug. 28.

Nagyszentmiklós községének takarékos lakosságát kinos meglepetés érte. Fáradságosan összegyűjtött kis pénzüköt az „Altraa” takarékpénztár főkönyvelője Marcaneseu Todor vette magánpártfogásába, vagyis magyarán mozdva elikkasztotta.

A jeles főkönyvelő a sikkasztott pénzzel Romániába akart szökni, hogy állítólag a büntetéstől szabaduljon meg. Azonban lefellelte a határ rendőrség s átadták a kir. ügyésségnek.

Hős makói fiuk üdvözlete a harcterről

Makó, aug. 28.

A mai postával ismét kapunk harctéri levelet, melyben a következő makóiak üdvözik az itthon maradtakat.

Urban György hadapród, Zolnai Jakab tizedes, Georgievits Sándor őrvezető, Bittó Sándor, Siráki János, Lakatos István, Baranyi István, Kertész Pál, Csáti János tizedes H. M. Vászárhelyről, mind a harminckettős honvéd gyalogezred géppuskás osztályában.

Iskolai beiratások

Makó, aug. 28.

A beiratkozás a református iskolákba szeptember 4 től 9 ig történik, naponként 8 től 11-ig, 2 től 4 ig, 10 én tanév megoyító ünnepélyt istentiszteletet, 11 éa pedig a rendes tanítás kezdetét vessi. Minden tanuló tartozik a beírás alkalmával az ifjúsági könyvtárra 50 fillér beírásí díjat fizetni. Az első osztályba csak születési igazolvánnyal vétetnek fel a tanulók. A többi osztályba pedig értesítő könyvvel. Beírás alkalmával ugy a régi, mint az új hásszám bediktalándó.

A görög kath. iskolába az 1916—17 tanévi beiratás szept. 1-től 9 ig történik, 10 én vasárnap a tanévet megnyitó ünnepélyes istentiszteletet 11-én pedig a tanítás kezdődik. Beiratási díj az ifju-

sági könyvtára minden tanulótól 50 fillér fizetendő.

Az iszrael hitközség népliskolájában a jövő 1916-17 tanév szeptember hó 4 én kezdődik. A nővendékek bairása törtézik augusztus 31. szeptember 1. és 3 napjain délelőtt 8 tól 11 ig és délután 3-5 óra között.

NAPI HIREK

Makó, aug. 28

— A mai bevonulások. A legutóbbi pótsorozáson alkalmasnak talált „rekruát” ma vonultak be csapatokhoz. A pályaudvaron igen lelkes hangulat uralkodott mert a „legények” váltig hajtogatják, hogy a teljes győzelmet ők fogják kivívni. Ugy legyen!

— Ujabb hadifoglyok Makónak. A polgármester tekintettel a közelebbi évi mezőgazdasági munka időre feltérjesztés: intézett a csanádmezei mezőgazdasági bizottsághoz az irányban, hogy tekintettel a nagy munkaerő hiányra hasson oda, hogy Makó város gazdái még 200 foglyot kapjanak az illetékes katonai hatóságoktól. A kérvényt nem igen kell okada tolni hisz az okok elég világosak és beszédesekek.

— Rendőri hírek. A városházánál egy drb ló őristetik gadátlanul tulajdonosa 15 nap alatt átveheti, mely idő letelte után elárverezetik. — Lelkovicz Illés Baross u. lakos nevére 3. és 2. mm. busáról kiállított vásárlási igazolvány és 1. mm. busáról kiállított őrlési igazolvány elveszett, megtalálók a rendőrséghez hozza be. — A városházánál egy drb liba őristetik gadátlanul tulajdonosa a rendőrségnél 8 nap alatt átveheti, 8 nap után elárverezik. — Elvesztett f. hó 26 ra virradó éjjel a várostól az igazi csárdáig terjedő útvonalon egy drb zöld posztból készült férfi kabát, melynek zsebében volt Nagy Gy. István nevére kiállított katonai felmentési igazolvány, ezakszervezeti tagsági könyv, 1 zsebóra, sárga bőrtárcsa, fényképek s más apróságok. Megtalálók a rendőrséghez hozza be.

— A városok nem kapnak semmit. Több város közönsége feliratot íratott a kormányhoz az iránt, hogy a jövedelemadó és vagyonszociális bevételekből a városok is részesüljenek és képesekké váljanak azoknak a nagy terheknek viselésére, melyek nyomják őket. A felirat Telesky János pénzügyminiszter válaszára és arról értesítette a városokat, hogy az új adók jövedelméből a városokat nem részesíthetik, mert a bevételekre az államnak van szüksége.

— Anyakönyvi hírek. Házasságokat kötöttek: Molnár György Sirokmán Piroskával, Kis Bálint Ju-

hász Maristával. Elhaláltak: Szempéteri István 66 éves, Seharc Simoné Rubinstein Anna 47 éves, Acsai Jánosné Markó Mária 31 éves, Andron Julianna 12 napos, Téssla Etel 20 napos, Márton Erzsébet 19 éves, Habi József 20 éves, Baranyi Sándor 17 hónapos, József Imre Lajos 1915. évben hősi halált halt.

Színház

MŰSOR.

Kedden: „Zsuzsi kisasszony” nagy operett.

Szerdán itt először: Zöldi Elza és Hidvégi Ernő bemutatkozása: „A nőstény ördög” szinmű.

Csütörtökön bérletszűnetben fényes új kiállításban: „Mágnás Miska”, nagy operett.

Pénteken itt másodszor „Mágnás Miska” nagy operett.

* „Nőstény ördög” Schömer nagyhatású szinműjéke, amely Bécsben a Burg színháznak volt nagy hatású műsor darabja s a mely Budapesten a vigszínházban óriási siker mellett került igen sokszor szinre ná nek szerdán este lesz a bemutatója. A bemutató előadás annál inkább érdekes lesz mivel a két újonnan szerződött Zöldi Vilma és Hidvégi Ernő drámai színészek ebben mutatkoznak be. A két kiváló drámai erő azt hisszük az első fellépésükkel meg fogják a közönséget hódítani.

* „Mágnás Miska”. Ez az ugy nevezett ez évi legnagyobb sláger operettje a győzgyörű muzsikájú „Mágnás Miska”, a mely Budapesten több mint száz előadást ért el, nálunk e héten csütörtökön új és fényes jelmezekkel és új díszlettel kerül szinre. „Mágnás Miska”-nál nagyobb sikerű darabot évek hosszu sora óta nem játszottak színházunkban s így érthető a rendkívüli nagy érdeklődés, amely már megnyitvánit a darab iránt. Maresát, Fedák Sari híres szerepét nálluk Révész Ionka játssza, aki ez alkalomra gyönyörű toaletteket készíttetett, míg Miska címszerepét Komlós Vilmos fogja alakítani. Komlós Vilmosnak igen nagyszerű szerepe Miska, a darabban még Torma Zsiga, Remete Géza, Nádasyné, Rétay Margit és Ádám Pál játszanak. A bemutató bérletszűnetben lesz megtartva s jegyeket már lehet rá előre váltani.

REGÉNY

125. fejezet.

(1962)

A szerencsétlen apa.

Ez a gonosztevő mindenképp tönkre akar tenni.

— Miért?

— Ennek okai még Magyarországra nyúlnak vissza! Mindent elbeszélni nagyon hosszadalmas lenne. Röviden csak annyit mondom, hogy ezzel a Szappanoszal Sómában is többször bajunk volt! Misi fiam igen jól tudja, mennyit szenvedtünk miatta. Ez okból el nem bírom hinni, hogy bűnrészesévé lett Montennovo grófnak, vagyis Szappanosznak.

— De bántása! erősíté a rendőrkapitány. Erre nézve megdöbbenhetlen bizonyítottunk van.

— Lehetetlen kapitány ur!

— De úgy van, amint mondom.

— Mik ezek a bizonyítékok?

— Ezeket egyelőre a visszálat érdekében el kell halgatnom, de sajnálattal tudatom önnel, hogy fia a hamis bankók terjesztésében a legerősebben kompromittálva van. Ez az egyik bűne! a másik bűne az, hogy törvénytelen házasságot kötött.

— Hogy hogy? kérdé Pétay.

— Egyszerűen elment egy felhatalmazás nélküli paphoz, ki őket minden kihirdetés és törvényes kellék nélkül ötven líráért összehadta. Nyilván ily módon akarta megejteni azt a becsületes tisztességes nőt, kivel egy darabig élt is.

— Nem volt az már tisztességes nő, kapitány ur.

— Ismeri őt?

— Hogyne! hisz nevelőnő volt lányom mellett s láttam, mennyire kacérkodott a fiammal. Azért bocsátottam is el őt.

— Talán tud ellene valami bizonyt, valami kézzelfogható?

— Nem tudok!

— Akkor bizony lehetséges, hogy ő a rászedett! Néhány nap előtt itt járt nálam és sirva panaszkodott, hogy tönkre van téve, meg van semmisítve egész jövője.

(Folyt. köv.)

Hirdetések felvételek

Felvetik egy pártáros

kisasszony Iritz Sámuel

özv. cégnél

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fogsorok, szájpadiás nélkül, aranyból, platinából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehéritését és hibás fogsorok átalakítását vállalom. 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szaktudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

Felvetik egy ügyes kiszolgáló teany IRTZ Sámuel özv. cégnél.

Kiadó hagymaföldek közel a városhoz Iritz Miksanál.

POOR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer: szeplő, májfolt, arc-, kézvrösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjítő szer.

Ara: Vilma-crém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fillér, Hajfjítő 1 K. Ezen piperezerek több kiállításban érmekkel lettek kitüntetve.

Ideálisan szép üde arc bőr

Máshol sehol, csak kizárólag

crémés fehér színben, Ideál-szappan.

ma már egyedül a Kudar-féle Makói Ideál crémnel, Ideál arctej ápolásával érhetünk el, 1000-nél több elismerés bizonyítja, hogy pántanást, arcvrösséget, májfoltot, szeplőt elmulaszt

Makó-Ujváros Kudar-féle gyógyszerárban szerezhető be. Törvényesen védve van. 1 tégely Ideál-crém. 1 üveg Ideál-tej, Ideál-pouder rózsa.

Kudar Lajos gyógyszerár, Makó-Ujváros

